

DE
OMSINGELDE
JAGER

KEVIN KRISTIAAN

palm|slag

Eerder verschenen van Kevin Kristiaan:

Clio en de waarde van kunst (2018)

Ontwerp omslag: vandijk ontwerpt, Eindhoven

Ontwerp binnenwerk: Palmslag, Groningen

© 2021 Uitgeverij Palmslag | Kevin Kristiaan

www.palmslag.nl

info@palmslag.nl

kevinkristiaan.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, internet, fotokopie, microfilm of op welke andere (digitale) wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, internet, photoprint, microfilm or any other (digital) means without written permission from the publisher.

ISBN 9789493059856

NUR 301, 336

De ware grondlegger van de burgerlijke maatschappij was hij die als eerste een stuk grond omheinde, zich verstoutte te zeggen: 'Dit is van mij,' en onnozelaars trof die hem geloofden.

Jean-Jacques Rousseau

Rangorde van de clan

De clanleider

Khalfani, zoon van Bokamoso en Tabi, broeder van de hoofdverzamelaar

De sjamaan

Wikus, broeder van Akpena en Zonja, man van Munyiga en Umayma en vader van Kabili en Nehanda

De hoofdjager

Gahiji, zoon van Hondo en Akpena

De hoofdverzamelaar

Akilah, zuster van de clanleider

Eerste heler

Zonja, zuster van de sjamaan, vrouw van Gamba en moeder van Zuberi, Umayma en een kleintje

De steenbewerker en zangmeester

Mpho, broeder van Munyiga, afstammeling van een van de Mashariki-clans, man van Itha en vader van Musa, Zawadi en twee kleintjes

De padwijzer

Lethu, kleinzoon van Bibi, afstammeling van een van de Mashariki-clans

Tweede heler

Bibi, de oudste van de clan

Clanleden zonder een kenmerkende rang

Idi, dochter van Umm, afstammeling van een van de Mashariki-clans, vriendin van Akilah

Lulu en Mosi, zusters, afstammelingen van een van de Mashariki-clans

Sisi en Siti, zusters, afstammelingen van Qume's clan

LETHU'S AARDEBEELD
Gebaseerd op oude verhalen
en eigen ontdekkingen.
(Prehistorisch Afrika gedurende
de neolithische revolutie, ruwweg
11.000 maanjaren geleden.)

Schuingedrukte *benamingen* en belangrijke termen met een *asterix**
worden achter in het boek nader verklaard.

Akilah!’ galmde het over het wit bedauwde grasland-
schap. Gahiji keek op naar het oosten. Het felle licht
van de vroege zon scheen in zijn ogen. Hij zag een
man met lange dunne vlechten en een steekspeer in zijn hand
met krachtige sprongen naar het kamp toe rennen. Zijn schel-
penketting ketste op zijn borstkas en de leren lap die zijn
geslachtsdeel bedekte wapperde in de wind. De clangenoten
waren door de verontrustende roep uit hun tentjes van speer-
schachten en dierenhuiden opgestaan en zagen hoe Khalfani
zich behendig naar hen toe bewoog via de uitstekende rotsen
in een kabbelend beekje. Hijgend en bezweet riep de clan-
leider ieder bijeen. Hij keek ernstig en vertelde dat de kudde
zwarthuidbuffels verder naar het noorden trok. Dat kwam
nooit voor zo vlak bij de *Woestenij*. Hij beweerde dat er een
onbekende rivier niet ver van de *Slot*, de noorderstroom van
de *Slotrivier*, stroomde en dat de kudde dit had bespeurd.

Lethu, een jonge jager met visgraten in zijn oorlellen en een
mager lichaam, kon zijn lach niet inhouden. Als de aange-
wezen padwijzer verkondigde hij grootkoppig dat de Slot de
enige waterstroom was in de wijde omtrek en dat deze een
paar loopdagen verder zou opdrogen in de *Woestenij*. Een
andere waterbron, zeker een rivier, kon zijn oriëntatievermo-
gen nooit zijn ontgaan.

‘Ik zeg het jullie, clangenoten,’ zei hij met veel overtui-
ging, ‘er is heus niets anders dan het eindeloze, gele zand in
het noorden.’

‘Jij noemt mij een leugenaar!’ Khalfani zette een stap naar Lethu en drukte zijn voorhoofd tegen het zijne.

De hyena-achtige lach van Lethu stokte. Zonder weerstand te bieden stapte hij achteruit met zijn handen naar voren gezwaaid. ‘Nee, nee, nee, dat wil ik niet beweren,’ reageerde hij angstig en hij wreef onzeker met twee handen over zijn kale kruin. ‘Ik... ik begrijp het niet.’

Gahiji ging tussen hen in staan en kalmeerde Khalfani door zijn hand op zijn schouder te leggen. ‘Het doet er niet toe of de rivier er wel of niet al was,’ zei hij. ‘We moeten vlug handelen. Ik zeg: we volgen de kudde.’

De clanleider maakte zich van Gahiji los. Hij zweeg lang. De clan was nog nooit verder naar het noorden getrokken. Al gedurende enkele *maanjaren** verbleven de zwarthuidbuffels rond deze maan even op de steppe en trokken dan weer geleidelijk terug naar het zuiden langs de Slotrivier. Dit nieuwe pad liet hem hardop peinzen over wat de voorouders gedaan zouden hebben: ‘Mijn vader Bokamoso, de gedreven waterbedwinger, zou de rivier willen volgen in de hoop naast de buffels ook krokodillen te vinden. Alleen in de verhalen van mijn moeders voorouders komt naar voren dat het te gevaarlijk is om buiten het vertrouwde trekgebied te gaan. Ik respecteer beiden. Maar voet zetten waar geen clan ooit waagde zou zeer onverstandig zijn. Zelfs al verlangde mijn vader met heel zijn hart de rivier te volgen, ik denk dat ook hij niet de levens van zijn clangenoten ervoor op het spel zou zetten.’ De clanleider had eerlijk gesproken, maar Gahiji bracht daartegen in dat het juist gevaarlijker was de kudde niet te volgen. Het kon volgens hem manen duren voordat ze een andere kudde zouden opsporen.

Terwijl de twee discussieerden, kibbelden de clanleden rondom hen er luidruchtig doorheen. De meerderheid stond achter Khalfani’s waarschuwingen en de rest, vooral de jongere jagers, achter Gahiji’s overtuiging. Dat gebeurde vaker. Hij

was dan ook de hoofdjager. Het werd rumoeriger en de jonge jagers staken plots hun speren in de lucht en lieten door hun dreigende kreten de anderen achteruitdeinzen.

‘Genoeg!’ klonk het hard naast Lethu. Het was Akilah, de zuster van Khalfani, die iedereen deed zwijgen. Ze stapte weg van de padwijzer en legde haar handen op Khalfani’s en Gahiji’s achterhoofden. ‘Broeder,’ zei ze, ‘luister naar je goede vriend. Wat hij zegt is waar. De kudde is alles wat we hebben. We moeten ze ondanks het mogelijke gevaar wel volgen. Laten we groene aarde ontdekken. Onze voorouders zullen trots zijn.’

Khalfani keek in de lichtbruine ogen van zijn zuster. Zijn ernstige blik verdween en hij knikte toegeeflijk naar Gahiji. De clanleider had besloten.

De clan produceerde een geluid dat klonk als een zwerm weervogels en ieder haastte zich naar zijn eigen tent om hun kostbaarheden te gaan halen. Behalve Gahiji. Hij drong bij iedereen erop aan niet te veel mee te nemen. Bij elke kampontmanteling was het weer een strijd voor zijn clangenoten om hun bezittingen achter te laten. Vooral voor de vrouwen. Naast de omslagen, die ze tijdens trektochten droegen en waar ze in elke plooi wel iets verstopt hadden zitten, sloegen ze steeds meer dierenhuiden om zich heen, raakten de manden overvoller en steeg de hoeveelheid kledij en sieraden die ze meenamen. Zo droeg Itha, de sieradenmaker, een handvol schelpenkettingen en nog een paar van struisvogelei ook. Gahiji vond één ketting al hinderlijk bij het voortbewegen. Dat Mpho, de steenbewerker – zangmeester en paringspartner van Itha – zijn fluit van vogelbot meenam, begreep hij nog wel. Ook begreep hij dat de clanleden huiden en gereedschappen meenamen om de tenten mee op te zetten of wapens mee te maken, maar hij kon zich volstrekt niet vinden in het meesjouwen van nutteloze lasten zoals sieraden, kookgerei, extra kledij, dierenbeeldjes of eigenaardige vondsten. Het was

overbelasting en hebberigheid. Gahiji zag dit als zwijnerij. Het vertraagde de mars.

De grote Hondo leerde hem dit toen hij nog kind was. Zijn vader was een onbevreesd jager. Een man die zijn leven gaf om een langoorolifant te doden. Het was tijdens het bestaan van de clan al een paar keer voorgekomen, maar nog nooit had iemand het alleen gewaagd. Het doden van de langoorolifant was niet gemakkelijk, wist Gahiji van verhalen: je deed dit met minimaal een bijna handvol jagers, die bij voorkeur een zwakke, afgezonderde vrouwtjesolifant uitkozen. De eerste jager probeerde onopgemerkt onder de olifant te kruipen en stak, als de andere jagers in positie stonden, resoluut zijn speer in de onderbuik van het grote beest. De tweede en derde jager staken dan ogenblikkelijk hun speren door de knieholtes van haar achterpoten om de pezen door te snijden. Zodra de langoorolifant door haar poten zakte, zou de laatste jager met een speciale bijl haar slurf afhakken, om het beest te laten doodbloeden. Gahiji vond het altijd al een inspirerend jachtverhaal. Maar het kwam niet in de buurt van de heldhaftigheid van zijn vader: de jager die in zijn eentje op een agressieve reuzenbul afrende. De gigant was daarop ook zijn kant uit gestormd en twee handenvol stappen van elkaar verwijderd wierp zijn vader zijn steekspeer zo hard, dat die door de oogkas van de olifant ging en er aan de zijkant uitstak. Ondanks de pijn en schrik van het beest bleef het met zijn laatste krachten doorstampen en wist het Hondo onder zijn poten te verpletteren. Naar verluid viel de langoorolifant kort daarop omver en de verblufte jagers die er die dag bij waren, verlostten het beest uit zijn lijden. Zijn vader verkreeg de hoogste eredood en het vlees en vet van de olifant leverde de clan manenlang overvolle buiken.

Het bloed van de grote Hondo stroomde door zijn aderen. Net als zijn vader droeg Gahiji alleen een leren lap over zijn geslachtsdeel en nam hij genoegen met zijn steekspeer. Een

werpspeer vond hij al te min. Hij kon de steekspeer dan ook net zo ver gooien als de doorsnee jager dat met de lichtere werpspeer deed. Bovendien vond hij dat je zo dicht mogelijk bij de prooi moest komen om het te doden. Het liefst in de ogen kijkend. Maar dat was op dit moment niet aan de orde. Ze moesten haastig het kamp ontmantelen en de achtervolging inzetten. Gelukkig verliep het al beter dan de vorige keer, toen de oude sjamaan Wikus en zijn paringspartners Munyiga en Umayma de fundering van de hut en hun gevlochten slaapmatten wilden meeslepen op draagstellen. Khalfani werd na een lange woordenwisseling zo kwaad, dat hij een brandende tak van een kampvuur pakte en daarmee de hut in vlam zette. Deze keer durfden Wikus en zijn paringspartners dat niet nog eens te wagen. En terecht, vond Gahiji. De clan *telde** net over alle vingers en tenen van één clanlid en alle vingers en één teen van een ander aan koppen. Met de huidige grootte van de clan moest men offers brengen of anders opsplitsen. Khalfani en hij beschermden het belang van de clan tegen de belangen van de enkeling. Bovendien was het enige wat een jager werkelijk nodig had zijn eigen bekwaamheid en een grove houten tak met een scherpe vuurstenen punt.

Een aantal clanleden stond naast hem paraat. Dit waren de jagers. Ze droegen net als Gahiji vrijwel alleen hun speren bij zich. Hij stapte op Khalfani af, die met zijn leidersmantel over zijn schouders naar hen toe liep.

‘Gahiji,’ zei de clanleider, ‘kies twee jagers en ga met ze voorop. We moeten de Slot over om de onbekende rivier in het oosten te bereiken. Jij moet de oever verkennen. Ik zal de clan met de overige jagers vanuit de achterhoede beschermen en ervoor zorgen dat we het looptempo van de voorhoede bijhouden. Duidelijk?’

‘Duidelijk,’ antwoordde Gahiji, zijn bevel serieus nemend, en hij riep naar de jagers achter hem: ‘Mpho! Lethu! Kom, we gaan.’

Gahiji wenkte Khalfani om de beek over te steken. De Goever was veilig. De jonge kinderen klommen op de ruggen van de jagers en werden via de rivierrotsen overgetild. Nadat alle clanleden veilig de Slot waren overgestoken, volgden ze de padwijzer, die ze met de stand van de zon en Khalfani's omschrijving naar de beloofde rivier leidde.

Het duurde niet lang voordat ze de rivier hadden gevonden. Lethu was als een kind zo verbijsterd. Nog nooit had hij een rivier, bos, berg of zelfs een onbeduidend graslandschap over het hoofd gezien. Deze veel te brede rivier hoorde daar niet te stromen volgens zijn aardebeeld.¹

‘Een handvol maanjaren geleden was ik hier nog,’ mompelde hij. ‘Hier lag niets dan zand, zelfs geen teken van een wadi. Hoe kan dit?’

Gahiji nam wat zand in zijn hand om de structuur ervan te voelen en antwoordde: ‘De aarde is niet vruchtbaar hier. Het zand is als dat van de Woestenijs.’ Hij nam een paar stappen richting de rivier en nam ook daar wat zand in de hand. ‘De aarde hier is vruchtbaar, de rivier zal hier alles zo maken. De rivier is jong.’

Mpho zat een paar stappen verder op zijn hurken. Zijn vogelbotfluit bungelde net boven de grond aan een touwtje van zijn lap en hij riep Gahiji en Lethu bijeen.

Hij reikte zijn hand aan, met een vettig hoopje stront erin en Lethu rook eraan.

De padwijzer knikte. ‘Het is vers.’

‘Khalfani sprak de waarheid,’ zei Gahiji, ‘we moeten de rivier volgen.’

1 Het aardebeeld was een groot begrip onder de padwijzers. Het was het vermogen om bekende landschappen voor het geestesoog te halen en hieruit opmaken welke kant op te gaan. Als het aardebeeld niet juist bleek te zijn, was dit erg ongemakkelijk voor de aangewezen padwijzer.

Nadat Mpho het goede nieuws aan Khalfani had doorgegeven, kwam hij samen met Akilah terug naar de voorhoede. Akilah was meegestuurd om de plantengroei te verkennen. Een nieuwe rivier, zoals deze, kon nog een hoop te bieden hebben. Gahiji keurde het goed, zolang ze niet te ver van de voorhoede zou afdwalen. Haar leven als hoofdverzamelaar en als zuster van de clanleider was te belangrijk om te verliezen aan een stommititeit, zoals gebeten worden door een hoornadder. Akilah benadrukte dat ze uitstekend voor zichzelf kon zorgen maar accepteerde de voorwaarden, waarop de clan de sporen van de kudde stroomafwaarts volgde naar het noorden.

Lethu kon het altijd goed vinden met Akilah. Hij vertelde uitvoerig – voor Gahiji klonk het als twee vrouwen onder elkaar – van zijn ongeloof over de pas ontstane rivier. Het vertrouwen in zijn aardebeeld was beschadigd. Hij vroeg zich af of er zomaar meerdere rivieren konden opdoemen. En wat ze moesten doen als ze een ravijn tegenkwamen waar hij nog nooit van had gehoord.

‘Het is toch onvoorstelbaar?’ vervolgde hij tegen haar. ‘Hoe kan ik de kosmos nu nog vertrouwen? Zomaar onbekende rivieren doen stromen... Er moet een oude wadi onder het gele zand verborgen hebben gelegen. Het kan niet anders. En, en... Het water komt vast van de *Woesteheuwels*, die ook de Slot en de Slotrivier voeden! Ja, dat moet het zijn. Veel regenval.’

‘De kosmos en de geesten zijn onvoorspelbaar, Lethu,’ sprak Akilah vroom. ‘Probeer ze niet te begrijpen. Alleen onze voorouders weten wat ons te wachten staat. Zij die een zijn met de sterren.’

Lethu jammerde verder, maar richtte zich tot Mpho, die plagend opmerkte of hij wel zeker wist dat hij alles goed in zijn aardebeeld had opgeslagen. Terwijl de padwijzer Mpho probeerde te overtuigen van zijn bekwaamheid – door de duinen in de verte aan te wijzen en te beweren dat hij ze

herkende – stapte Gahiji naar Akilah. Ze was meer dan een kop kleiner dan hij en droeg altijd haar blauwe schelpenketting en een rok van leer. Haar gezicht was volmaakt, met dat wipneusje, kleine oren, volle lippen en met die ondeugende maar intelligente uitstraling. Haar huid was lichter dan die van hem en haar doordringende blik liet hem soms de woorden doen vergeten. Ze had bruin gekruld haar tot aan haar ronde heupen. Het bedekte het sensuele lichaam dat elke man verlangde, maar stimuleerde juist zijn fantasie. Ze had sterke bovenbenen, flinke billen en een platte buik. Gahiji werd er zo nu en dan erg opgewonden van. Hij probeerde niet naar haar naakte lichaam te staren en zag haar de padwijzer uitlachen om zijn drukte.

‘Bedankt,’ zei hij toen hij er de kans voor kreeg.

Ze keek opzij. Nu doodernstig. ‘Ik deed het niet voor jou. Ik deed het voor de clan.’

Het was zeldzaam voor Gahiji om te glimlachen, maar deze keer verschoven zijn mondhoeken lichtjes naar iets wat op een glimlach leek en hij knikte naar haar. Hij zag haar reactie niet, omdat de twee bekvechters inmiddels in het zand lagen te stoeien en hij moest ingrijpen. Met harde hand trok hij Lethu van Mpho af.

‘Uit elkaar, jullie! Anders zet ik jullie tussen de kinderen en de andere aanstellers.’

Na een laatste sneer naar elkaar luisterden de twee naar de hoofdjager en ze liepen allen zwijgzaam verder langs de rivier. Elke stap stroomafwaarts bracht ze verder van het grasland en dichter bij de beruchte Woestenij. Het gele landschap zonder leven lag met zijn enorme hitte op hen te wachten. En toch stroomde er een rivier, waaromheen bloemen en planten vrolijk bloeiden en waar zelfs genoeg gras bleek te zijn om een kudde zwarthuidbuffels te lokken. Volgens Akilah waren sommige van de bloemen eetbaar en groeiden er peulvruchten. Ze was dolblij met haar vondst, al vond Gahiji

deze vreugde ietwat overdreven. Zonder op zijn instemming te wachten holde ze terug de stoet in om samen met andere verzamelaars in het gebied te gaan foerageren. De clan zou ze later weer inhalen.

Zwijgzaam en met de neus naar de grond gericht volgden Gahiji, Lethu en Mpho de sporen van de kudde en wisten ondertussen dat de zwarthuidbuffels nog geen halve dag van hen waren verwijderd. Dit was goed nieuws. Ze verhoogden het looptempo en hielden dit lang aan, tot Lethu zich ineens staande hield.

Gahiji en Mpho keken om naar zijn verstarde lichaam en vroegen wat er aan de hand was.

‘Hier... hier ben ik nog nooit geweest,’ zei hij, terwijl hij zijn tenen als wortels in het zand klampte. ‘Ik... ik kan de weg niet meer wijzen.’ Hij wees trillend vooruit en stotterde verder: ‘Ik weet alleen dat daar het noorden is met enkel de Woestenis voor ons.’

Gahiji nam een stap achteruit en legde zijn hand op Lethu's nek en liep zo met hem verder. ‘Jouw vader heeft hier toch over verteld?’

De padwijzer moest nog wennen aan het idee ergens voet te zetten waar hij nog nooit was geweest en bleef naar het zand staren dat langs zijn voeten schoof. Zonder iets te zeggen rende hij plots naar de rivier en duwde zijn hoofd onder water.

Teleurgesteld schudde Gahiji zijn hoofd, terwijl Mpho niet kon stoppen met lachen en samen liepen ze door.

Niet veel later holde Lethu achter ze aan en leek voor zijn doen weer normaal. Hij vertelde dat zijn vader er inderdaad vaak over sprak, ondanks dat ook hij nooit de Woestenis had betreden. Het landschap was onherbergzaam, enkel zand en duinen. Zand tot in de verte waar de zon ondergaat en zelfs daar voorbij. Daar eenmaal verdwaald veranderde je binnen de kortste keren in een bezetene. Je zou dingen zien die er niet waren en verschijnselen tegenkomen waarvan je niet eens

wist dat ze bestonden. Zo schenen er zandgeesten zich onder de duinen te verschuilen. Zandgeesten die de verdwaalden verzwolgen.

‘Fabels zijn het,’ onderbrak Mpho hem met wat irritatie in zijn stem.

‘Geloof wat je wilt geloven, Mpho. Maar het is van levensbelang dat we de rivier niet kwijtraken. We zullen het anders heel lastig krijgen!’

Beiden knikten ernstig naar Lethu en ze vroegen aan hem wat hun voorvaderen er nog meer over vertelden. De padwijzer antwoordde dat er over het landschap weinig te vertellen viel. De paar eigenwijze mensen die de Woestenis ooit betraden waren namelijk nooit teruggekeerd. Dat was de waarheid.

‘En weten we er verder niets over?’ vroeg Mpho argwanend.

Lethu schudde zijn hoofd herhaaldelijk.

‘Knaagdieren,’ bromde Mpho. ‘Daar hebben we dus niets aan.’

‘Alhoewel ...’

‘Wat?’ vroeg Gahiji gretig.

De padwijzer lachte in zichzelf. ‘Nee, nee, het is een oude vertelling. Ik denk dat er weinig van waar is.’

‘Vertel op, Lethu!’ dreigde Mpho.

‘Goed, goed, rustig,’ zei Lethu met zijn handen naar voren en wierp Mpho een honende blik toe. ‘Er schijnt ooit eens een lang vervlogen, en dan ook echt een lang vervlogen voorvader van ontelbare generaties geleden, gedurende de koude, droge periode, voorbij de Woestenis te zijn geweest. Die jager lukte het na een aantal maanden terug te keren naar *Makazi*, ons mooie jachtgebied. Het is een van de oudste padwijzervertellingen, die elke padwijzer doorvertelt aan zijn opvolger. Mijn vader noemde hem de *ontdekkingsreiziger*. Het is een benaming voor iemand die rondreist en dit niet doet om een kudde te volgen of om voedsel te vinden, maar reist om nieuwe gebieden te ontdekken. Nutteloos zou je zeggen, maar los daarvan

beweerde de ontdekkingsreiziger dat de Woestenij op een dag ophield. Na een handvol manen flink doorstappen, bedekte een wit, koud zand de verdorde aarde, dat op ongelofelijke wijze in water veranderde als je het oppakte. Dit witzand, hoe vreemd het ook moge klinken, grensde aan de eeuwige zee.’ Niemand van de clan had ooit witzand of ook maar een zee gezien. Men had er alleen verhalen over gehoord. Zandvlaktes, groene velden, moerassen, regenwouden, meren en rivieren kenden ze goed, maar magisch witzand of water zo ver het oog reikt was onvatbaar. Het witzand was volgens Lethu kouder dan het koudste water en in de zee zwommen zeemonsters nog angstaanjagender dan de zandgeesten.

Gahiji pretendeerde nergens bang voor te zijn en zag toen hij van Lethu wegkeek plotseling minuscule zwarte schimmen in de verte.

‘Stop!’

De stoet stond direct stil en hield de adem in. De hoofdjager hurkte, hief zijn hand boven zijn ogen en kneepe ze samen. In een vlugge reactie kwam hij weer overeind en rende met grote sprongen richting de zwarte schimmen, de clan achterlatend.

Naarmate hij dichterbij kwam nam zijn vertrouwen toe dat het de kudde was. Ze konden ook niet veel verder zijn en bovendien moesten ze een keer rusten. Vooral met deze hitte. Na een lange sprint stopte Gahiji even om water te drinken uit de rivier en tuurde naar de clanleden. Zij bestonden nu net als de kudde uit zwarte gedaantes. Nog zo eenzelfde sprint en hij zou de zwarthuidbuffels van elkaar kunnen onderscheiden. Hij spatte wat water in zijn gezicht en vervolgde zijn ren.

De zon was inmiddels vanaf zijn daalpunt naar Gahiji’s ooghoogte gezakt en daar, staande op het jonge gras onder de oranje lucht, rook hij de buffels. Hij snoof diep om de geur tot zich te nemen. Het spoorde hem aan om te gaan jagen, maar de jacht moest wachten. Zwarthuidbuffels waren sterk met elkaar verbonden. Ze verdedigden elkaar fel. Zonder hulp

wilde je niet meer dan één buffel op je zien afstormen. Gahiji had zijn jagers nodig. Toch sloop hij iets verder om de buffels beter te bekijken.

Altijd als de avondzon nabij was graasden de buffels. Zodra hij ze van dichtbij zag, wist hij dat ze pas op zijn vroegst morgen zouden vertrekken. Zijn onrust was verdwenen. Hij liep rustig weg van de kudde en zocht verderop naar een veilige plek voor een kamp.

Aan de oever van de rivier vond Gahiji een ideale inham. Daar wachtte hij op de clan. Hij zat op een platte steen en bekeek hoe de zwarte gedaantes van zijn clangenoten weer gezichten kregen. De misselijkmakende leegte in zijn maag deed hem naar het vel van zijn buik grijpen. Elke dag had hij diezelfde honger.

Enkele dagen waren verstreken sinds ze de kudde hadden opgespoord. De zwarthuidbuffels waren sindsdien nog niet verder noordwaarts getrokken. Er was genoeg gras. De jagers wisten van deze kans gebruik te maken om een grote drijfjacht voor te bereiden. Gisteravond, in de hut van Akilah, vertelde Khalfani zijn zuster dat hij en de jagers alle voorbereidingen hadden getroffen. Door het zorgvuldige plan waren de vrouwen bij de drijfjacht overbodig. De meeste vrouwen waren opgelucht, al was de aanloop naar de grote jacht toe nog steeds spannend. De kudde konden ze kwijtraken, of erger, er konden gewonden vallen en zelfs jagers sneuvelen. Akilah voelde zich gespannen, terwijl ze naar de rivier liep om zich net als de anderen te gaan wassen. Aan de oever van de rivier trok ze de touwtjes aan de zijkant van haar rok los en deed hem af. Ontbloot stapte ze het gestaag stromende water in. Ze hurkte, spatte het koude water over haar armen en waste zich vlak bij de andere vrouwen. De mannen baadden een eindje verderop en het was opvallend dat de jonge vrouwen het dichtst bij de jagers te water gingen. Uitslovers, vond Akilah ze. Als je op zo'n manier een man moest verleiden vroeg je erom als een stuk vlees te worden bemind. Zij wilde dat niet, maar ze was ook nog nooit met een jager geweest.

Op dat moment naderde Gahiji de rivier en ze merkte dat twee van de jongmensen giehelden. Ook Akilah gluurde opzij naar Gahiji, die het water instapte, en ze bekeek zijn korte kroeshaar en brede kaaklijn. Hij was zoals iedereen kon

zien veruit de langste en de sterkste, zelfs haar broeder kon hij overheersen als dat hij wilde. Sinds zijn jagersinitiatie won niemand van hem met worstelen. En hij was puur. Hij droeg geen ketting of iets anders kenmerkends; slechts in zijn littekens las je zijn onbevreesdheid. Hij vertrouwde op zichzelf en trotseerde alles. Sommige clangenoten geloofden dat hij magische krachten bezat tijdens de jacht. Hij zou de struiken kennen die hem onzichtbaar maakten en de geest van de leeuw tot zich nemen voor zijn kracht en snelheid. Elke vrouw verlangde zo'n gedreven man, maar dat was niet wat Akilah in hem zag. Zij zag een serieuze jager die vaak onwennig was in het bijzijn van anderen. Zeker bij haar. Zoals die ene keer toen hij haar zomaar een struisvogelei aanbood. Nadat ze het kostbare ei had aangenomen, wierp ze hem intuïtief een zwele blik toe. Daarop durfde hij haar niet meer aan te kijken en zei: 'Ahum... Ik moet maar eens mijn speer schoonmaken. Het bloed van de struisvogel gaat er anders moeilijk vanaf. Dag.'

Het sierde hem, dat zeker, maar het maakte het lastig om bij hem in de buurt te komen. Er sloeg af en toe wel een vonk over, maar er was na al die maanden door allebei nog geen echte poging gewaagd. Op het juiste moment moest ze alleen met hem zien te raken. Dan zou het gebeuren. Ze fantaseerde er soms over dat hij haar met zijn lange, stevige vingers bij haar billen zou vastgrijpen.

Gahiji spatte water over zijn borst en ontknoopte vervolgens het touw van zijn lap. Toen hij zijn lap weghaalde, keek Akilah gauw de andere kant op. Ze hoorde Nehanda, dochter van de sjamaan en de sterkste jonge vrouw met nu al een volmaakt gerond lichaam, hem uitdagend aanroepen zich naar hen toe te draaien.

Zonder iets te zeggen stapte hij tot aan zijn middel het water in en waste zichzelf.

'Wordt het niet eens *dag** dat je het probeert?'

Akilah schrok en keek vlug over haar schouder.

Haar leeftijdsgenoot Idi stond aan de rivierkant. Haar lichaam was abnormaal lang voor een vrouw, bestaande uit dunne benen en armen, smalle heupen en platte borsten. Geen man vond dit aantrekkelijk. Toch was zij wel al met twee of zelfs drie jagers de hut in geweest, wist Akilah. Maar dat kwam waarschijnlijk door haar leuke hoofd. Ze had prachtige, donkere sproeten rond de neus en ogen en goed verzorgd, hoog kroeshaar. Idi had alleen nog niet de juiste jager gevonden. De *juiste* betekende dat diegene je zwanger maakte, wat de vrouw verzekerde dat hij bij haar bleef en de verbintenis met haar aanging. Dat was de reden waarom Wikus nu met twee vrouwen zijn hut deelde. Ongeveer een handvol en twee vingers aan manen geleden was hij stiekem met Umayma geweest en zij raakte wonderbaarlijk genoeg met één poging zwanger. Het was een licht schandaal dat de eerbiedwaardige sjamaan met de nog maar net geïnitieerde jongmens ging. Hij had haar grootvader kunnen zijn. Maar niemand maakte er een probleem van, omdat de geliefde Umayma erg gelukkig leek. Ze was de zusters-dochter van Wikus en ze geloofde dat zij daarom een onontkoombare liefdesband met hem had. Al was dit hoogst naïef, want bijna iedereen was ergens wel een bloedverwant van de ander. Zo was Gahiji ook de broeders-zoon van Akilah's moeder. Maar afgezien daarvan en of het wel of niet juist was, Wikus' derde kind kwam spoedig.

‘Het is dat jullie voor elkaar bestemd zijn,’ vervolgde Idi, omdat ze geen reactie kreeg, ‘maar als je niet snel wat doet, bespring ik hem, hoor.’

Haar lach was plagerig. Akilah bloosde en draaide haar hoofd stug richting het water en besprenkelde haar gezicht.

Idi deed ook haar rok af, stapte het water in en hurkte naast haar. Ze staaarde naar Gahiji die het water uitliep en ze richtte zich weer tot Akilah toen Nehanda haar zicht belemmerde. ‘Natuurlijk doe ik dat niet. Maar je moet niet lang meer wachten. Zeker niet nu het voorjaar aanbreekt. Jij weet,